

تدوین تاریخ اسلامی

تدوین تاریخ اسلامی در سال 16 هجری قمری

تدوین تاریخ اسلامی در سال 16 هجری قمری

از هنگامی که رسول خدا(ص) از مکه معظمه به مدینه منوره هجرت کرد و با هجرت سرنوشت ساز خود حیات تازه ای به دین اسلام و مسلمانان بخشید، آن حضرت دستور داد که هجرت را مبدأ تاریخ اسلام قرار دهند. بدین گونه که تاریخ اسلام را با ماه قمری تعیین می نمودند و می گفتند: نخستین ماه هجرت، دومین ماه هجرت، سومین ماه هجرت و هیمین طور بقیه ماه ها. این روال تا عصر خلافت عمر بن خطاب ادامه داشت و در زمان وی به عنوان تاریخ رسمی اسلام، تدوین و ابلاغ گردید.

در عصر خلیفه دوم برخی از استانداران ایالت های اسلامی و بعضی از دور اندیشان مدینه منوره، لزوم انتخاب تاریخ ویژه ای برای مسلمانان (به صورت سالانه) را بارها به اطلاع خلیفه رسانیده و وی را متوجه این امر مهم نمودند.

عمر بن خطاب تصمیم گرفت برای مسلمانان تاریخ ویژه ای تدوین نماید.

بدین لحاظ تعدادی از صاحب نظران مهاجر و انصار را گرد آورد و با آنان در این باره به گفت و گو نشست.

در آن جمع، برخی سال تولد پیامبر اکرم(ص)، برخی سال بعثت آن حضرت و برخی سال رحلت آن حضرت را به عنوان مبدأ تاریخ اسلام پیشنهاد کردند.

هم چنین برخی از دیگر اندیشان، تاریخ رومی (میلادی) و عده ای از آنان، تاریخ فارس (فرس قدیم) را یادآوری کردند. اما امیر مؤمنان علی بن ابی طالب(ع) نیز که در آن نشست حضور داشت، پیشنهاد کرد: به خاطر اهمیت هجرت پیامبر اسلام(ص) از مکه به مدینه، آن را مبدأ تاریخ اسلام قرار دهند. عده ای از حاضران، از جمله خلیفه وقت، پیشنهاد امیر مؤمنان(ع) را اصلح دانسته و همان را تأیید نمودند و عمر بن خطاب دستور داد که از آن پس هجرت پیامبر(ص)، مبدأ تاریخ اسلامی قرار گیرد.

آن گاه، درباره ابتدای سال قمری که از چه ماهی از ماه های عرب آغاز گردد، گفت و گو شد و در این باره نیز پیشنهادهای متعددی ارائه گردید. سرانجام عمر بن خطاب به پیشنهاد عثمان بن عفان که معتقد بود اول محرم را، نخستین روز سال بدانند، ترتیب اثر داد و فرمان داد که ماه محرم، نخستین ماه سال هجری قمری باشد.

با این حساب، هجرت پیامبر(ص) در آغاز سومین ماه سال اول هجری قمری واقع گردیده است.